

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejetna ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6-60 3-30
četrť leta 3 40 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“, vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdaje).

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnistvo.

Oglasi in poslanice
se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorici.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in salaja razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v dveh obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gl. 40 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. odgov.) tiska in zal.

Torej vendar!

Kar smo prerokovali, se je zgodilo!

V četrtek sta povedala očitno „Gorica“ in „Primorski list“, da sta se združila, da odslej bosta hodila skupno jedno in isto pot, kajti, kakor je posneti iz zadnjih objavljenih resolucij klerikalne stranke, poskrbela listoma skupno uredništvo, skupno upravnništvo, skupno tiskarno pa že imajo, skratka: „Gorica“ in „Primorski list“ bosta odslej skupni glasili naših klerikalcev, katerih ne loči več nobeno načelo, med katerima ne more priti več do nikakega nasprotja. Lani in letos se je siknilo tu pa tam iz predalov jednega ali drugega teh dveh listov kako nasprotje, katero je umel zaneti prefrigan dr. Pavlica z namenom, da kroti „Gorico“, katera se je bala že „Soče“, in bi torej ne bilo od haska, spreti se še s „Prim. listom“. Na dan državnozbornske dopolnilne volitve dne 29. januarja je se kričal brat dr. Pavlica: Ne verjemite „Gorici“, kar „Gorica“ piše, je laž, trikrat laž!

„Goričanski“ matadorji so pač sprevideli takrat, da njihova slava gre pod zlò, da ne pleše cela dežela po njihovem taktu, kakor so mislili dotle, zato so se zatekli k dr. Pavlici, in videli smo tisti dan prvokrat, nastopati pristase „Prim. l.“ in „Gorice“ skupno proti „Sočanom“. Potem je bila bojna taktika: Getrennt marschieren, vereint schlagen! — ali ker je zmanjkavalo vojščakov v vrsti „Goričanske“ bande, ter so videli vsegamogočni gospodje, porajati se narodno-napredno stranko v taki veličini, kakor se niso nadejali, ni kazalo drugega nego združiti se. In res! Danes vidimo združeni mali stranci „Goričanov“ in „Prim. lista“.....

Poglejmo malce nazaj!

Kako se je šopirila lani „Gorica“, kakor da bi bila edina zapovednica v deželi, kakor da le ona bi zastopala mnenja ter sploh politiko Slovencev na Goriskem, in vse drugo, zlasti „Soča“ bi bila brez pomena! Kdo se ne spominja širokoustnih izjav in člankov „Gorice“, da vse je v njenem taboru pod

vrhovnim vodstvom „ljubljenca naroda“ dr. Gregorčiča?..... Ali slo je navzdol, navzdol, slava dr. Gregorčiča je temnela, ker ljudstvo je jelo sprevideti njegove nevarne nakane, najgrša gonjo proti neljubim mu osebam, sledil je proti „Goričanskemu“ banditskemu postopanju odpor za odporom, porodila se je močna narodno-napredna stranka, dr. Gregorčič pa je šel iskat zavetja k svojemu „prijatelju“ dr. Pavlici..... Kdor bi bil rekel pred leti, da ta dva moža bosta kedaj skupaj orala na našem politiskem polju, tistemu bi se bili smejali v obraz.....

Sicer je res, da pred našimi klerikalci je kapituloval pravzaprav dr. Gregorčič že l. 1898. na obnem zboru „Sloge“, ko so se pridružili krščanski socialisti po Berlotu z znano izjavo, oziroma ko jih je sprejel v krog „Sloge“ na svojo pest (dogovori v njegovem stanovanju brez vednosti drugih!). S tem se je bil oddaljil od starega „Sloginega“ programa, in od takrat je bil v zvezi s temi kršč. socialisti. Nò, pa to se ni poznalo kdo vè kako v širši javnosti, čeprav smo jadrili na tihem vedno globlje v klerikalizem. Dr. Pavlice se je ogibal dr. Gregorčič, dokler je mogel, nò, končno vidimo, da je kapituloval tudi pred njim, kar je velika posledica po navidezno neznanem pričetku l. 1898.

Dr. Gregorčič in dr. Pavlica! Čudna združitev! A ne le to, še nekaj drugega! Dr. Gregorčič je pahal od sebe dr. Tuma in Gabrščka, katera sta pridobila slavo njemu s svojim trudom in delom, pahnili jih je ter hotel uničiti po nauku: „Nehvaležnost je plačilo sveta“, ali namesto njih je prišel v njegovo družbo dr. Pavlica. Znano je, da ta fanatični klerikalec išče že celo vrsto let popularnosti na Goriskem. Dobil je nekaj iste, ali ne predosti, ker tla za njegova „načela“ in njegove nauke niso povsodi ugodna, koder je stopal. Njegovo hlepenje gré po tem, da bi bil državni poslanec v peti kuriji, torej proti dr. Gregorčiču.

In vendar sta skupaj na delu? I, seveda, dr. Gregorčič je na politiskem polju že tako osamljen, da mora iskati kjerkoli opor, da se jih poprime ter mu je mogoče še od hipa do hipa, držati se po koncu. Zato se je oprjel dr. Pavlice kot se najbolje opore, katera se

mu je ponudila, ne sluteč, da tisto, česar se je bal pri dr. Tumi in Gabrščku, se mu zgodi po dr. Pavlici. „Ljubljeneč naroda“ se je bal, da ga spravita od narodnega vodstva ter ob politisko veljavo dr. Tuma in Gabršček, katera tega nista nameravala — ali se nič ne boji dr. Pavlica? Tako je že zaslepljen, da „ne vidi nič, ne sliši nič“..... Povemo mu pa, da le še malo časa, pa bo dr. Pavlica na vrhu vodstva klerikalne stranke, in dr. Gregorčič bo potisnjen lepo v kot. Že sedaj vidimo iz listov „Prim. list“ in „Gorica“, da dr. Pavlica je tisti, ki narekuje politiko tej stranki, in „Gorica“ le caplja za „Prim. list“, združitev pa pomenja naravnost smrt „Gorici“ in s tem tudi slavi dr. Gregorčiča. Po združitvi v skupnem uredništvu ter v splošnem delovanju postaja „Gorica“ nepotrebna, in zato utegnemo videti morda v krajšem času, da odpade „Gorica“, in namesto nje stopi „Prim. list“ s kakim trabantom à la „Narod“.

Kdor pozna dr. Pavlico, tisti ve presoditi, da on ne bo odjenljiv, marveč bo hrepel višje in višje nad dr. Gregorčiča. Morda se ne motimo, če rečemo, da je že sedaj nad njim. Komaj se je izvršila združitev, že vidimo, da sklicuje on za dan 12. tega meseca po obnem zboru slov. Alojzijevega duhovnika na zborovanje, na katerem bo govora „o nalogi duhovščine v političnem boju na Goriskem“, češ, da je „sodelovanje vseh duhovnikov velicega pomena za dobro stvar“. Torej takrat že nastopi kot nekaj „voditelj“! — Kako se pa dr. Gregorčič tega ubrani? Nikakor ne, — zdi se nam pa, da mu je poslal Bog prav njega, katerega se je, dokler je mogel, ogibal, v maščevanje za vse ono, kar je zlega prizadjal on in njegova „banda“ dr. Tumi in Gabrščeku.

Sklenimo! „Goričanski“ matadorji so se zatekli pod vodstvo dr. Pavlice, katerega že vidimo predsednika pri „Centrifugi“, sklicatelja zborovanja duhovnikov, odločitelja v smeri klerikalne politike itd. — dr. Gregorčič pojde v kratkem v „zasluženi“ pokoj v tem pogledu — zato vemo, s kom imamo odslej opraviti.

Solnce se je nagibalo k zatonu in za njim je hitel nepolni mesec, kakor bi se bal muditi se sam v pokrajini, v kateri razgraja strašna kuga. Poslednji njegovi žarki so padali čez skodlato streho na dolgo protje starih vrb in le nekateri njih odlomki so prodirali skozi okno med vejami muškata in rožmarina v sobo ter padali na čisto posteljo na glavo bolne Marice, družec se tu v zlati venec. Od onega usodnega poludneva je le hirala in venela. Lice ji je shušalo in obledelo, ustnice zmogle, oči se zakalile z meglo... Toda telo se je kazalo kakor železo, katero pretrpi najhujše navale bolezni; bilo je iz kovi, kakor njena volja; živeti hoče vsaj dotlej, da pride on, da bi mu mogla potožiti, kaj je pretrpela ona, njegov oče in vsi, da bi mu mogla vsaj še enkrat reči, kakó ga ima rada — do smrti...

Ljudje so se čudili, da je prestala že tako dolgo, hudo bolezen; dasiravno je le nežnega telesa, vendar vstrajno kljubuje smrti, katera žanje tu bogato žetev, podirajoča krepke, močne možake, kakor drvar poseka trs, gugajoč se od vetra. Ko je zazvonil mrliški zvonec, so rekli ljudje: „Po njej je; ubožica je že dotrpela; kdo vé, če v jedni uri ne pojdemo tudi mi za njo...“ Nekateri niso ućakali niti te ure, toda Marici je prizanesla kuga, dá, jelo se ji je celó obratovati na bolje...

Zalešakova Anica se ni hotela niti ganiti od njene bolniške postelje. Delala je na ljubo Jožefu; hotela mu je ohraniti Marico, ker je dobro vedela,

Nasproti naši narod

z odliko so dovršili izpite gg. četrtletniki-Slovinci, kakor so bili že navedeni v „Soci“.

Lepo stevilo mladih učiteljev nastopa torej v javno življenje, da reši svojo nalogo med svojim narodom v prilog mladine in sploh bodočnosti naroda.

Sprejmite mi k slovesu te-le besede: Ne izneverite se nikdar svoji nalogi, ki vam je izročena! Nauke, katere ste tekom svojih studij sprejeli, skušajte popolniti! Ne v besedah, ampak v dejanjih naj se kaže Vaša skrb in ljubezen do naroda! Vstrajajte vedno na pravi poti, naj Vas ne motijo viharji časa, bodite zvesti svojim načelom — in bodočnost je Vaša in naša! Krničan.

Iz Brd, 1. julija. — Dan 26. junija je bil za Brda kaj osodolpni; nevihta je žugala pokončati vse pridelke in sploh, kar je zelenega. Pogubonosni oblaki so se zbirali na severno zahodnej strani tam v Benetiji ter se valili proti Brdom. Svoje pogubno delo so pričeli že v Italiji; kajti padala je toča že 6 ur daleč od Vidma, potolkla videmsko okolico ter obmejne kraje Mernik, Dolenje, Bračan, Kozbano in najhujše Rutarje ter si pomagala proti vzhodu. Medanci, sploh vrli streljanci proti hudi uri, niso mogli streljati, ker jim je bil izmanjkal smodnik, in so ga dobili še-le kasneje iz Gorice.

Zato je pa dobila tudi južna stran Medane točo. Sploh so pa začele tudi druge vasi streljati prepozno, nenadajši se, da bi se tako precej zamogla razširiti huda ura in ker je že zjutraj padal le pohleven, zimski dež, brez kacega vetra ali groma. Zato so več ali manj skoro vse vasi v Brdih dobile kaj malega tega zrnja. Bolj pridni s streljanjem so bili v Višnjeviku, Krasnem, Védrijanu, Kozani, Št. Martinu in Cerovem, kjer so se tudi najbolj rešili hujše nesreče. Severni del Vipolže in južni Kozane je tudi bil napaden od toče, in sicer najbrže iz vzroka, ker jo je veter prinesel iz Medane, kjer, kakor rečeno, niso imeli smodnika, in iz Biljane, kjer so začeli streljati mnogo prepozno. Kozanci so pa največ koristili s streljanjem Cerovemu, proti katerej strani je vlekel vihar.

Vendar ni ta nevihta, ki je bila okoli 3 ure popoldne, naredila prav znatne škode in bi sploh ne bila nobena, ako bi se bilo streljalo pravilno. Komaj je pa prešel prvi strah, začeli so se zbirati drugi, še nevarnejši oblaki na severnej strani; zdelo se je, da bo sodnji dan, ker delala se je prav tema. Sedaj pa so začeli grometi povsod kanoni; kdor je bolj mogel, je streljal nagiejše; to je bila pravcata vojna in konkuriranje v streljanju. Tudi Medanci so dobili do takrat smodnik. Okoli 4. ure popoldne je zatel močen vihar, ki je po nekaterih krajih ril drevje ter lomil veje; vmes pa redke, debele kaplje, koder so streljali, in padala le kaka, kakor jajce debele toča, ki je bila bolj podobna snegu (mehka in skoraj raztopljena), potem pa huda ploha dežja, a koder niso streljali, trda skoraj pest debela suha toča, ki ni, kamor je zadel, pustila zelenega za seboj. Lomila je drevju veje in trte tako razmesarila, da ni pustila na njih drugega nego stari les (letošnje poganjke je vse razsekala). Tudi ni poznati, kje so bili vsajeni poljski pridelki n. pr. fižol, bob, tursica itd. To točo so dobili kraji, kjer niso streljali, namreč Gonjate pri Št. Martinu, Kaleha (frakc. Kojško), Brestje, severni del Kojškega, (deloma Podsenica) in severni del Št. Ferjana, katere kraje je popolnoma končala in vzela ljudem upanje tudi za prihodnje leto, ker je končala vse trtne mladine, ki bi imele roditi grozdje v prihodnjem letu.

Ta opis, koji sem podal, kakor sem slišal praviti od ljudstva, nam kaže, da so se streine postaje vendar le kazale kot pripomoček proti toči. Le žal, da ni, kakor že omenjeno, streljanje pravilno. Občinam izmanjkuje smodnika, kar ni na pravem mestu; streljanci začnajo streljati iz varčnosti do smodnika prepozno; morali bi streljati že eno uro, ali saj pol ure pred nevihto, in tu pa tam ni utic; zmoci se smodnik in streljavec mora iti domov (kakor se je godilo v Kojškem, kjer imajo le en kanon brez kolibe). Iz rečenih razlogov so bili potolčeni zgoraj omenjeni kraji.

Iz Bovec. (Naš novi notar). — V „Soci“ in v drugih časopisih smo čitali, da je tukajšnji notar dr. Rumer premestjen iz Bovec v Sežano. Z veseljem smo pozdravili Bolčani to novico, nadejaje se, da dobimo na to mesto moža, kateri razume potrebe našega kmeta in kateri se bode mogel pogovoriti z njim v njegovem materinem jeziku; a varali smo se zopet. V zadnjem času

smo zvedeli, da je imenovan na to mesto neki dr. Karol Mosetig, katerega gospoda mi sicer že poznamo. Zdi se nam, da bo se veliko slabši nego dosedanji gospod notar.

Ljudje že godrnjajo: Kako, da posiljajo ravno nam takošne moža in vedno le nam. Tudi pri sodnji imamo že dolgo vrsto letletakošne gospode sodnike, kateri niso nanihinci (z malimi izjemami kot substituti) in nas le težko razumejo, od katerih dobivamo večkrat nemške vloge, katerih mi ne razumemo; kaj naj imamo v vsakej vasi prelagalca, kateri nam bode prelagal takošne vloge?!

Sedaj pa zopet novega notarja, ne-Slovenca! Ta mora biti grozno slab v slovenščini in menda tudi ne prav dober jurist. Dokaz: Ivan Komac iz Bavšce je tožil Ivana Hoznarja iz Bavšce za svojo 100 gld.; zastopnik tožnika je bil notar dr. A. Rumer, in ker ni bil on radi boleznj navzoč, njegov namestnik, naš bodoči notar!

Sodnik (takrat g. Lasič) je razsodil, kar je bilo tudi očitno, v prid tožencu in to v pravilni čisti slovenščini. Dotično razsodbo bi razumel vsak naš kmet, da le zna čitati ali kateri bi jo čitali le slišal, ker jasnejše sploh ne more biti izraženo, da se tožniku njegova zahteva odbije in da je vrhu tega dolžan plačati tožencu še pravdne stroške, ugotovljene na 1 gld. Ali kaj mislite, kaj napravi naš notar „in spe“? Tožencu pošlje pismo, v katerem zahteva, naj plača dolg na podlagi razsodbe: to je 100 gld., 5% obresti, stroške ter tudi prej navedeni goldinar. Pismo je čisto navadno, pravi uradni „šimel“, in se tega ni mogel g. notar sestaviti pravilno v slovenščini. Piše „Kost zastopnik, — prosim Vam, Vaz namesto Vas itd. Takih slučajev je še. —

Mi protestujemo proti takosnim razmeram, ker sili smo že takosnih sitnostij in večkrat nepotrebnih stroškov!

Slavno nadsodnijo v Trtu in druge merodajne kroge pa prosimo, da bi nas tako ne zapostavljali, saj smo tudi mi zvesti državljanji in plačujemo ravno tako davek, kakor v drugih krajih, in bi za to že smeli zahtevali, da se nam deli pravica v našem jeziku, da se razumemo in nimamo le neprijetnosti. — V tem pogledu bi se moral tudi kdo oglašiti v državnem zboru, — ako bi le imeli koga, ki bi to storil.

Iz Prage, dne 30. junija. — O taborovem gibanju na Češkem. — O položaju. — Lani je minulo 30 let, odkar so se prirejali širom slovanskih zemelj znameniti tabori, na katerih so voditelji narodnega gibanja navduševali ljudstvo za „svetla domovinska prava“. Marsikomu bo še v spominu glasoviti vseslovenski tabor v Vižmarjih, nedaleč od Ljubljane, kjer je raz tribuno gmel glas dr. Bleiweissa, dr. Coste in drugih. Mej Čehi je jednakega pomena — kakor mej nami tabor v Vižmarjih — tabor na Mužski gori pri Mnichovem Hradistu. L. 1869. se ga je udeležilo nad 30.000 oseb. Bil je to znameniti dan za tiste viharne čase. Čehi so pa narod, ki je zelo unet za „historijske stvari“. Sklenili so letos obnoviti taborovo gibanje. Sklepu je sledila seveda tudi izvršitev. In v nedeljo 24. junija se je vsilil, kakor je že čitateljem „Soci“ znano, zopet tabor ljudstva na Mužski gori, ki je sicer, kar se tiče prisotnikov, bil večji, ali imel je veliko manj pomena, kakor oni l. 1869. Tedaj so nastopali na taboru možje, ki so bili v resnici ljudski voditelji, sedaj pa —? Na taboru na Mužski gori so nastopili najmanj pomembni politiki. Prosim: za staročesko stranko je nastopil župan Dürrih, za mladočesko posl. Hořica, za radikalno — dr. Sobotka, za narodne socialiste Klofač itd. Kje so ostali Staročani a la dr. Rieger, ta velmož naroda češkega, Sedlak, dr. Bastyr, dr. Milde idr., ki zavzemajo v staročeski stranki vodilna mesta? Mladočeskih voditeljev kakor dr. Engliš, dr. Herolda, dr. Pacaka, dr. Kramar, Kaizla idr. ni bilo, pač pa je stranka poslala — posl. Hořico!! In radikalc? Njihov Baksa ni prišel, da bi zagrmel smeje besede, prišel pa je — dr. Sobotka! Za agrarce je govoril red. Hrubý, posl. Prašek pa ni prišel.... Marsikomu se bo morebiti zdelo, da je vseeno, kdo je prišel, samo da je bila stranka zastopana. Ali temu ni tako! Velikega pomena na taboru, pri katerem je prisotnih nad 60.000 oseb, je to, kdo in kako govori!

In kako se je govorilo?! Staročeh Dürrih je govoril proti demokraciji ter proglasal vsako težnjo za demokratizovanje češkega naroda, za izdajstvo, urednik Klofač pa ravno nasprotno; trdil je, da je resitev češkega naroda le jedino v demokratizaciji. Zagrmel je: Demokratizujmo se! in onih istih 60.000 glasov, ki je ploskalo govorniku proti demokratizovanju, je zopet zaploskalo govorniku za demokratizovanje! Dovolj! — Bodeti tabor bo na Řipu pri Melniku, katerega se udeleži tudi češka socialna demokracija, ki je na jutrišnji dan sklicala na Velke Benatke pri Pragi veliki tabor ljudstva kot odgovor taboru na Mužski gori.

O položaju se govori in piše mnogo. Kaj bo, o tem se največ ugiblje. Za gotovo se smatra dejstvo, da bo zopet pel § 14. Nekoliko so se žurnalistični duhovi pomirili, ker so dobili drugo hrano, n. m. mreč ženitev prestolonaslednika s češko grofinjo Chotekovo iz Jakup. Ti ženitvi so se odločili krogi dolgo ustavljali, ali sedaj se je nekako vse le obrnila ugodno za Chotekovo. V ti zadevi glasu javnosti ni dosti verjeti. Vsekakor je po našem mnenju ta dogodek precejšnjega pomena za nadaljni razvoj politike v Avstriji. Ta dogodek je prav markanten za sedanjji položaj. Kdor ve, da se prava politika naša vrši navadno za kulisami, njemu ni treba daljšega komentarja. „Nar. Listy“ so te dni zahtevali, da naj po ženitvi prestolonaslednik prebiva v Pragi. Kako bo, o tem prihodnjije.

Deželni zbori se snidejo najbrže zopet jeseni. Glavno delo njihovo bo: pečati se z vladnim predlogom glede deželnega davka od spirita. Pred par dnevi je bila v ti zadevi na Dunaju prav zanimiva anketa, katere so se udeležili deželni glavarji in hekateri deželni odborniki. Gorisko in Gradišćansko sta zastopala: dež. glavar Pajer in še en odbornik, oba Italijana. Če je to prav, naj odgovore čitatelji. Zakon glede dež. davka od spirita bi prišel v veljavo s prvim junarjem l. 1901.

Češka „Narodni rada“ (narodni svet) se zopet shaja. Javnost dobi pa o vsem le pri- strizena oficijelna poročila. Gibanje z ozirom na ljudsko stetje za materini jezik je posebno na Češkem in Moravskem prav živahno. Akcijo vodijo — realisti!

Domache in razne novice.</

dokazati, da duhovniki niso nič krivi pešanju vere, marveč išče vzroke čisto drugje. Na koncu pravi: „Ob kratkem rečeno: ako komu duhovnik ne ugodí, ako se mu v čem zameri, ako ga posvari, za vse to mora vera trpeti. Tako hoče in uči liberalizem, tako govore njega zagovorniki, tako pišejo časopisi, ki potem še predrzno dostavljajo: Ali je čudno, da vera peša? Dalje pravi, da razni listi, ki so skrajno sovražni duhovščini, kakor na pr. „Soča“, dobivajo dopise o duhovnikih, katere pišejo kake propalce ali pa taki ljudje, ki nimajo nobenega ugleda in spoštovanja itd. Na to nekoliko besed: Pešanja vere ne vidimo v tem, da če duhovnik komu ne ugodí ali ga posvari, da zato mora vera trpeti, ker poznamo naše ljudstvo, da visoko spoštuje duhovski stan. Pešanje vere, kjer isto obstoja, ima vse druge vzroke. Poznamo v deželi duhovnika, kateremu je ljubše bazarantje in mešetarenje nego sveta služba, božja, in ljubše nego Najsvetejše. Saj se spominjate, ker je javno znano, da tisti duhovnik je na potu, ko je sel obhajati, odložil Boga, da je mogel mešetariti z mešetarjem, katerega je srečal na cesti. Ko je bilo mešetarji konec, pa je vršil svojo božjo službo, daleč umirajoči katoliški človek pa je čakal in čakal popotnice v boljše življenje. Kaj pravite, ali je tako dejstvo sposobno uplivati, da vera peša?!

Teden dni je menda od tega, kar je sel neki gospod nunc vinjen, in ne malo, (ne prebiva tako daleč od Gorice), v spovednico, spovedovat mlade deklice. Opravil je spoved vseh kar najhitreje, nekaj minut je trajalo, in zapustil je cerkev, ker se mu je mudilo — k litru. Kaj pravite, ali je to dejstvo sposobno uplivati, da vera peša?!

Poznamo kraj, gori visoko nekje, kjer je bilo ljudstvo demoralizirano, da je vera pešala na vseh koncih in krajih. Zakaj? Zato ker so se godile v farovžu reči, katerih tu nečemo popisati, ker so pregrede! Vprašamo: Ali je to dejstvo sposobno uplivati, da vera peša?!

In tako dalje!

Člankar v „Prim. list“ ima namen, pokazati, da „Sočani“ po deželi hujkajo proti duhovništvu, da naši somišljeniki so listi, ki so krivi, da vera peša. Podkivanje je zlobno in neresnično, pač pa gori navedena dejstva in drugih sličnih nebroj je vzrok, da vera peša. Tista pa niso na naši strani, marveč kje drugje.

Mi se ne vtikamo v verska vprašanja, pač pa smo proti vsem tistim, ki profanirajo vero ter jo zlorabljajo v svoje politične vrhne. In tisti so najhujši klerikali ter najbolj zagrizeni sovražniki vsakemu napredku.

Dá, dá, gospodje, ki so pri tem prizadeji — (poznamo tudi se duhovnike, ki so vredni vse časti!) — pomislite malo na prave vzroke pešanju vere, in potem: pometite najprvo pred svojim pragom!

Tombola v Nabrežini. — Pevsko društvo „Nabrežina“ je bilo priredilo v nedeljo javno tombolo, katera se je vršila zvečer ob veliki udeležbi občinstva. Prostor, kjer so izklicavali številke, je bil ozajslan z zelenjem in zastavami, kakor je tudi ves trg kazal nekako svečano lice. Tombola je skontela v najlepšem redu in v kratkem času; izklicanih je bilo nekaj nad 40 števil. G. izklicalec je izgovarjal številke jako razločno. Pred tombolo, po činkvini in na koncu je igrala nabrežinska godba, in sicer jako dobro. Po tomboli se je zbralo premnogo občinstva na vrtu g. Sil. Caharije, kjer so nadaljevali veselico.

S kratka: lepo je bilo v Nabrežini, katera postaja po svoji lepi legi ter čisti vedno bolj priljubljena, kar se kaže zlasti v tem, da prileti gori vsaki hip nebroj Tržčanov. Vsa čast!

Odbor bralnega in pevskega društva „Čitalnica“ v Brjahu se zahvaljuje gospodu Petru Birsu, kremljarju in trgovcu v Gorici, vrlenu podpiratelju narodnih koristij, da je posodil brezplačno omenjenemu društvu dežno platno za zadnjo veselico, oziroma poklonil mu 20 K. Blagemu dobrotniku, ki naj bi služil v posnemu drugim, bodi od te strani preserna hvala, a njegovim sorojakom, zlasti tukajšnjim domačinom, bodi toplo priporočeno.

Bralno in pevsko društvo v Smarjah bo oddajalo časopise na dražbi dne 8. t. m. ob 3. uri popoldne v začasni čitalniški sobi, in sicer za tekoče polletje. To daje odbor na splošno znanje.

Tolminsko učiteljsko društvo vabi k obnemu zboru, ki bo po uradni okrajni učiteljski konferenci dne 11. julija t. l. v Tolminu. Dnevni red po pravilih. Volitev delegatov k obnemu zboru „Zaveza“. Pri zadeti društveniki so uljudno naproseni, poravnati zaostalo društvenino. K obilni udeležbi na obeni zbor vabi odbor.

Bralno društvo „Jubilej“ v Mahinjah priredi dne 8. t. m. veselico s petjem na zaprtem dvorišču g. Iv. Terčona. Vspored obsega petje in godbo. Pri veselici sodeluje vrla domača vojska veteranska godba. Začetek točno ob 4. uri pop. Vstopnina k veselici 60 stotink. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Poziv poveljskim društvom in zborom. Podpisane namerava, če se zadostno število naročnikov oglaš, izdati 1. zvezek moških zborov. „Slovan na dan!“ s tenor-samospevom. 2. „Novinci“ korala. 3. „Nazaj v planinski raj!“ s bariton-solo samospelom. 4. „Očini!“ zbor s četverospelom. 5. „Kole-

sarska koračnica“. Vsi zbori so večji in efektni. Nekatere ste pela že društvi „Slavec“, „Ljubljana“ v splošno zadovoljstvo. Cena 2 K. Naročila sprejema do 10. julija. 1. Bartl, nadučitelj v Sinatnem pri Litiji (Kranjski).

Listnica. — G. dopisniku od Rihemberka: Obzalamo, da se z izvestnim predmetom za sedaj ne moremo baviti, dokler ne dobimo prav jasne slike o celi reči. Tudi po zadnjem dopisu so nam dole pritožbe. Zato pa, ker slišimo tako različna mnenja o tem in onem, bomo odslej do skrajnosti previdni. Zdravil!

Razgled po svetu.

Proračunski provizorij in kvota. — Te dni je izšla cesarska naredba, na podlagi katere se vlada pooblašča, da sme pobrati direktne in indirektne davke za dobo od 1. julija do 31. decembra t. l. Istotako se pooblašča finančni minister, da se sme najeti 50.000.000 posojila za najpotrebnejše in najnujnejše investicijske troške. — Ker se med Cis- in Transilitanijo ni dossegla pogodba po smislu § 3. zakona z dne 21. decembra 1867., določa cesarska naredba, da prispevata v pokritje troškov za skupne zadeve obe državni polovici in sicer Cisilitanija s 66⁴⁶/₄₉ in Transilitanija s 33³/₄₉ odstotki.

Poroka nadvojvode Franca Ferdinanda z grofico Chotekovo, kateri je dal cesar v zadnjem hipu naslov: kneginja Hohenberg, se je izvršila v nedeljo na tiho brez posebnih slovesnostij v ožjem krogu domačih. Mesto Reichstadt je kazalo svečano lice in ljudstvo je pozdravljalo veselo novoročeno. Tako torej je dognana ta poroka, o kateri se je svoj čas toliko pisarilo.

Nova stranka v državnem zboru. — Nemška katoliška ljudska stranka se baje združila s krščanskimi socialisti v eno celoto, ki bi se zvala „avstrijska stranka“. Tako poroča neki česki list. Vlada gleda z zadovoljstvom na tako stranko, ker ista bi bila proti nemškim nacjonalcem pa tudi proti Čehom. Združitev se utegne izvršiti v kratkem. Proti takim strankam se bo treba Slovanom trdno združiti na desnici, o Poljakih seveda se ne ve nič gotovo, kako nastopijo.

Dr. Žitny, urednik lista „Parlamentar“, je imel v nedeljo v Favoritih na Dunaju shod, na katerem je govoril, kako nevarne utegnejo postati reči, ki se gode na Kitajskem, za Avstro-Ogersko. V govor je upletel tudi cesarjevo osebo, in ker se je baje izrazil žaljivo, je bil odveden na redarstvo in od tam na deželno sodnijo.

Tirolski ital. drž. poslance o enakopravnosti. — V Tridentu je drž. poslanec dr. Riccabona poročal o političnem položaju. Ker je njegovo poročilo jako zanimivo in za nas primorske Slovane podučljivo, podajamo ga tu v kratkih, glavnih potezih.

Govornik se ne strinja z binkoštnim programom: Nemcev in ga odločno graja. Kar se tiče Körber-jevega programa, so hoteli izjaviti ital. poslanci, da vsprejemajo od ministra-predsednika naglašeno načelo enakopravnosti, toda prišli niso do tega. Izvedenju enakopravnosti da je na potu centralistiški, germanizatorni in birokratski sistem. V drž. zboru je obstajalo vse politično delovanje ital. poslancev v tem, da so se udeleževali razprav za ustanovitve novih strankarskih skupin. Ker pa ne obstoja celo italijanski klub iz jedne same skupne, tudi v tem pogledu ni prišlo do sporazumljenja med Italijani. Ital. klub ni priklonjen: eni ali drugi stranki, ampak je neutralen, toda po govornikovem mnenju bi bilo za isti bolje, ako se pridruži neki stranki, in sicer bi se morali Italijani zvezati z onimi strankami, ki se potezajo za enakopravnost narodov. Italijani ne morejo dovoliti, da bi se izvedel binkoštni program nemškega nadvladja s pomočjo nemškega posredovalnega jezika, ki dejansko obstoja, ki se pa ne sme zakonito uveljaviti. Ob vsem spoštovanju do nemške kulture se morajo Italijani izreči proti vsakemu privilegiju nemške narodnosti. — Ko to čitamo, moramo nehoté zopet pogledati na govornikovo ime: morda smo se preje motili, ko smo čitali ime ital. drž. poslanca, poslanca, in sicer italijanskega, ki zastopa načela enakopravnosti in ki se odločno izreka proti nadvladju ene ali druge stranke. Nismo se motili!

Bil je res ital. poslanec, ki razvija tu nazore in načela, katera so z dosedanjim prakso Italijanov v političnem in parlamentarnem življenju v eminentnem nasprotju. Posebno imamo mi primorski Slovenci žalostno priložnost, da opazujemo italijansko „skrajno tolerantnost“ do vsega, kar je slovansko, in njihovo „očetovsko ljubezen“ za nas primorske Slovence.

Ti razlogi nam zadostujejo za prepričanje, da se bodo naši „vrlí“ ital. poslanci potegovali z vsemi sredstvi za to, da bomo tudi mi enkrat enakopravni z njimi, ki nas tako „ljubijo“!! — Sicer pa se hočemo nadejati, da nam omenjeni ital. poslanec ne zopet obesil ruce o kakem navideznem oduševljenju tirolskih ital. poslancev za enakopravnost vseh avstrijskih narodov?!

Za to okolščino bi utegnil govoriti razlog, da se primorski in tirolski ital. poslanci niti glede taktike niso mogli zjediniti, vsled česar so bili primorani ostati nevtralnimi. Iz tega pa se ne sledi, da ne bi bili ital. poslanci veliki prijatelji nemškega nadvladja,

vsaj o primorskih poslancih to lahko trdimo, ki so skriti zavezniki centralističnega germanizatornega in birokratskega sistema, kateri rayno dr. Riccabona odklanjajo. Primorski ital. poslanci so načeloma za absolutno spremembo nemškega naroda na Avstrijskem, seveda le v toliko, da se isto ne raztegne tudi na Italijane, kateri zahtevajo, da se

treba, apna dodati, ko pa popir nič več ne izgubi svoje visnjeve barve, je pa kislina vsa vezana in ni treba več apna dodajati. Visnjev lakmusov popir ima namreč lastnost, da ga vsaka kislina pordeči. Lakmusov popir vam more priskrbeli vsaka lekarna.

Centrala nemških denarnih zadrug na Češkem. — Nedavno smo poročali, da je denarna zadruga v Chrudimu razposlala okrožnico, v kateri popraša češke denarne zadruge (posojilnice in hranilnice), ali soglašajo, da se letošnje jesen skliče shod delegatov čeških denarnih zadrug v svrhu ustanovitve češke centralne zadruge. Sedaj pa nam je naloga poročati, da se pa nemška centralna denarna zadruga že ustanavlja. Pred kratkim je bilo že citati v časopisih, da so gg. dr. Ohnesorg, zupan v Ustih nad L., Alvin Köhler, starosta okrajnega zastopstva islotam, in pa Ludvik Schäfer, zupan Karlovih Varov, dobili že koncesijo za ustanovitev akcijske družbe z naslovom „Centralbank der deutschen Sparkassen“ s sedežem v Pragi. Ta centrala nemških posojilnic sme v smislu svojih pravil opravljati sledeče trgovske posle: a) vsprejemati s pomočjo daljšega postopa hipotekne dolžne zahteve posojilnic; b) emitovati temeljem teh hipoteknih zahtev zastavljene liste, ki so obrestovalni in izrebovalni; c) dovoljevati posojila okrajem, občinam, kakor tudi drugim javnim korporacijam, ki imajo pravico pobirati doklade, d) izdajati temeljem teh posojil obrestovalna in potom izrebovanja amortizovalna dolžna pisma; e) dovoljevati posojila posestnikom, ki so vključeni v deželnih knjigah s pupilarno hipoteko vrednostjo; f) kupovali na dražbah nepremakljivosti za namene lastnega zavoda, kakor tudi v svrhu zagotovitve neplačanih zahtev; g) vsprejemati arondovanje, komasacijo kakor tudi oskrbo zemljišč; h) dovoljevati posojila in predjume na zagotovitve (potrdila) vložk v avstrijskih denarnih zavodih in pa na vrednostne papirje; i) kupovati in prodajati vrednostne papirje na svoj lastni in plujni račun; k) vsprejemati vrednostne papirje in vrednostne predmete v hranitev in oskrbo; l) eskomptovali in re-eskomptovali menice; m) oskrbovati prenos hranilnih zahtev iz jednega denarnega zavoda v drugi; n) denar sprejemati potom kontocorrenta in na hranilne knjižice, kakor tudi na blagajnične asignacije s pogojem, da prva vloga tvori vsaj 200 kron. — Dosedanji aktivni kapital tvori 2 milijona kron. Posojilnicam se pa dovoljuje, porabiti do 10% svojega rezervnega fonda k vpisovanju akcij.

Sprejme se takoj zdrava dojnica (baja) z dežele.

Ponudbe na upravnishvo „Soče“.

Trgovski agentje in

poslujoči obrtniki

vdobé dobro službo. — Ponudbe pod šifro „Lohnend 333“ na H. Schalek, Dunaj I.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birnanice, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Kuštrin Anton

trgovec

z jedilnim blagom

Gospodsk. ulica št. 23.

Priporoča svojo zalogo jestvin in kolonijalij po jako nizkih cenah.

Ima zalogo vsakovrstnega olja, na vadnega in najfineje vrste „Luka“.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 klg. naprej.

Obljubljuje točno in hitro postrežbo.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka

E. Riessner, v Nunki ulici 3,

(nasproti nunki cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih svetil za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaško potrebo, voščeno sveče itd. vse po zmernih cenah. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo S. el. tiskarno pri na perilo. (P. el.)

Prave in edine želodčne kapljice,

(Varaženska znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Tekapljice **predijo redno prebavljenje**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. **Okrepé po St. Anton Padov. kvarjeni želodec storé, da zgine v kratkem času omočica in životea lónost (mrtvost).** Te kapljice tudi storé, da človek **ravi je.** —9

Cena steklenici 30 kr.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljkatve pa jedino le v lekarni

Cristofoletti v Gorici.

Važno za vsakega!

Razprodajal
Za neverjetno nizko ceno, za samo gld. 2-95 se vdobi krasno garnituro, imajočo naslednjih štirinajst dragocenihih krasnih predmetov:

Važno za vsakega!

- 1 žepna ura iz niklja Anker-Rem. (na željo posrebrnjena) s krasno vdelanim okrovom, natanjko regulirana s 3-letnim jamstvom ter elui.
- 1 eleg. oklopna verižica iz niklja ali goldina s privezki vred. Parizni sistem.
- 1 kravatna igla iz goldina z vdelanimi briljanti.
- 1 par pozlačenihi zapetnih gumbov. Znamka „Garrantie“.
- 1 garnitura gumbov iz goldina za predsrajnike in ovrtnike; 5 komadov.
- 1 par uhanov iz pristinega srebra, uradno zaznamovana.
- 1 prstan iz goldina z eleg. kamnom.
- 1 pomanjševalno žepno zrcalo v elui.

Teh štirinajst krasnih in dragih predmetov z uro Anker-Rem. razpošilja za samo gld. 2-95, proti povzetju ali naprej poslanim zneskom trdka

Bratje Hurviz,

Eksportna hiša, Krakau, Stradom 17 (Avstr.)

Kar ne ugaja se tekom 8 dni sprejme nazaj ter denar vrne, da se kupovalec nima bati nikake nevarnosti.

Bogate ilustrovane kataloge vseh dragocenosti zastoj in franko. Sprejemajo se preprodajalci in agentje.

Andrej Frančeskin, krčmar

v Gorici

v Kapucinski ulici šte. 9.

zraven Resbergove zaloge.

Toči dobra vipavska črna in bela vina, ter sveže vrhniško pivo.

Ima dobro kuhinjo z gorkimi in mrzlimi jedili, da lahko postreže o vsakem času dneva. — Priporoča se slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, deimatskih in istarskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Ivan Schindler

Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-italijanskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod

Ugodni pogoji plačevanja. Za realno postrežbo se garantira.

Solidne začepilke se išče.

IVAN SCHINDLER

c. kr. privileg. lastnik.

Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12.

Izšel je ravnokar

II. zvezek „Svetovne knjižnice“

MARCO VISCONTI

zgodovinski roman.

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

Naročila sprejema:

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček v Gorici.

Razpošilja

edino proti povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Na zahtevo pošilja

„Popis leposlovnih in drugih knjig“ lastne zaloge zastoj in franko.

Tiskarna ustanovljena leta 1893., je oskrbljena z najmodernejšimi orkani.

„Salonska knjižnica“

„Slovanska knjižnica“. „Knjižnica za mladino“.

„Primorec“. „SOČA“. „Kažipot“.

Goriška Tiskarna

A. GABRŠČEK,

zaloga vsakovrstnih izgotovljenih tiskovin za županstva, cerkvene, šolske in druge urade v Gosposki ulici šte. 9. v Gorici,

sprejema naročila za tisek vsakovrstnih tiskovin, kakor:

vabila k vesellicam in plesom, račune, zavitke in listovni papir z natisnjeno trdk